



**Rvperti Ab||batis Monasterii || Tvitiensis Ordinis S.
Benedicti The||ologi antiqui, Opera duo, ut egregia sanè,
ita diu desiderata, multoq[ue] || labore perquisita, ac
sumptu haud ita modico ...**

Rupert <von Deutz>

Colonia, M. D. XXVI.

VD16 R 3796

Tria esse. s. fide[m], spem, charitate[m], per q[ue] homo p[er]ducitur ad
si[mi]litudine[m] dei, iuxta p[ro]positu[m] eius, dicentis: Faciamus
hominem ad imagine[m] & similitudinem nostram, & ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71860)

Psalm. 68. immo & laudabiliter concedimus, dicentes cū Psalmista ex ipsius solis persona. Obscure tur oculi eorum, ne uideant, & dorsum eorum semper incurua.

De eo quod Salomon dicit. Quis suscitauit omnes terminos terre, quod uerbum est eius & quod nomen filij eius si nosti: itemque, ut soli, quia cum ceciderit non habet subleuantem, & cetera: post que subiungit, funiculus triplex difficile rumpitur. Cap. XVIII.

Trinitas i. v. b. q. Salomōis intelligitur. Prouer. 30.

Salomon filiū patris sic manifesta uoce expressit, ut dissimulare non possint sui predicti ueritatis inimici, qui in unitate diuinitatis personarū distinctionem ausierint. Ait enim, Quis ascendit in caelum? aut quis descendit? Quis contulit spiritum in manibus suis? Quis colligauit aquas, quasi in uestimento? Quis sub-

2. Petri. 1.

Psalm. 118. Eccle. 4. Funiculus triplex difficile rumpitur.

citauit omnes terminos terrae? Quod nomen est eius? & quod nomen filij eius si nosti? Statimque subiungit. Omnis sermo dei ignitus, clypeus est sperantibus in se. Quod idem est, ac si apertius diceret. Nomen filij eius uerbum est, & ab hoc fonte manans omnis sermo deus, que locuti sunt sancti homines, spiritu sancto inspirati: protegit sperantes in se, sicut sperabat ille qui dixit. Memor esto uerbi tui seruo tuo, in quo mihi spem dedisti. Idem Salomon uolens nūquā eē hominē absque societate, sine meditatioe sermonis dei, dixit. Vae soli, quomodo calefiet? & si quispiam praeualuerit contra unū, duo resistunt ei. Statimque subiunxit, Funiculus triplex difficile rumpitur. Quae sententia, nonne secundum scripturam supra memoratam stella est quasi sub signaculo clausa? Est enim, ut quispiam illorum qui secundum spiritum eiusdem Salomonis, dicunt, stultissimus sum uirorum, & sapientia hominum non est mecum, non didici sapientiam, & non noui sanctorum scientiam: ita sit homo idiota & sine literis, ut non possit habere meditationem sermonis dei, & dormire cū illo dormitione illa, de qua in Canticis dilecta, ego (inquit) dormio & cor meū uigilat? At saltem memoriter potest tenere nomen domini, in quo signatus est, nomen patris & filij & spiritus sancti. Plane hic est funiculus triplex, qui difficile rumpitur. Dormiat ergo cū nomine isto, & non erit solus. Non dixit, de istis duobus loquens, nunquam cadet unus ex istis duobus, sed dixit, si unus ceciderit, ab altero fulcietur. Non (inquam) dixit, funiculus triplex, nunquam rumpitur, sed dixit, funiculus triplex difficile rumpitur. Non enim nunquam contigerit, ut is, qui habet dilectionem siue meditationē nominis domini, cadat, oblitus ad horam triplicis (de quo pendeat) funiculi. Nam & David cecidit, sed cū ceciderit, resurget, reparata uirtute per inuocationem eiusdem nominis domini, atque ita fit quod hic dixit, & si quispiam praeualuerit contra unū, duo resistunt ei. Hinc & alibi dicit, Turris fortissima nomen domini: ad ipsam currit iustus, & exaltabitur. Substantia diuinitis, urbs roboris eius, & quasi murus ualidus circumdans eum.

Prouer. 30

Cant. 5.

Eccle. 4.

Prouer. 12.

Tria esse, scilicet fidem, spem, charitatem, per que homo perducitur ad similitudinem dei, iuxta propositū eius dicentis, faciamus hominem ad imaginem & similitudinem nostram, & secundum hec tria fecisse Salomonem tres libros, parabolas, ecclesiasten, cantica canticorum. Cap. XIX

Gene. 1. Tres libri Salomonis secundum tres uirtutes, fidem, spem, & charitatem. de dilatanda

Tria sunt, per quae perducitur homo ad dei similitudinem, iuxta propositū eius dicentis, faciamus hominē ad imaginē & similitudinē nostrā. Haec tria sunt, fides, spes, charitas. Nam ad imaginem dei homo creatus est in eo quod rationalis est. Porro ad eiusdem creatricis trinitatis peruenit similitudinē, habendo tria haec

Primus homo charitate speque ac fide pcedo, perdidit similitudinem dei.

fidem, spem, & charitatē. Secundum haec tria Salomon tres fecit libros, scilicet librum parabolarum siue prouerbiorum, Ecclesiasten, & Cantica Canticorum. Librum quippe prouerbiorum scriptus sit, ad instruendam fidem. Ecclesiasten ad corroborandam spem, Cantica canticorum ad dilectandam charitatem. Et omnis quidem scriptura diuinitus inspirata in hoc ipsum tendit, sed in isto trium librorum ordine hoc maxime delectat intueri, quia secundum ordinem harum uirtutum trium sunt compositi siue dispositi, scilicet fidei, spei, & charitatis. A quibus primus homo excidens, amisit gloriam similitudinis dei, tali ordine, ut amitteret charitatem, non teneret spem, non haberet fidem. Primum namque exigebatur ab eo charitas dei, in eo quod cunctis animantibus eū deus dissimilem fecit. Et quia non inueniebatur ei adiutor

ei adiutor similis eius, faciamus (ait) ei adiutorium simile sui, uidelicet ad propagandam so-
 bolem tam multā tantāq; beatitudinis, uti essent similes angelis, uisitq; eū & posuit in pa-
 radyso uoluptatis. Pro tantis beneficijs nullum rependit officium charitatis, nullam uo-
 cem gratiæ actionis. Deinde spes ab illo exigebatur in illa positione præcepti, ex omni li-
 gno paradysi comede, de ligno aut scientiæ, boni & mali ne comedas. Sperare em̄ debuit
 homo rationalis, ut diceret. Si tanta deus contulit gratis, nonne si præceptum obseruaue-
 ro, maiora dabit? At ille non in domino sperauit, sed sibimet placens, quasi liber, & sicut de-
 us esse uoluit. Nisi em̄ hunc tumorem intus habuisset, foris temptatus non tam facile ce-
 deret. Fides ab illo exigebatur, dicendo, in quocunq; die comederis ex eo, morte morieris.
 At ille dicto huic fidem non adhibuit, immo serpenti magis credidit dicenti, nequaquam
 morte moriemini: & uoci malæ credulæ mulieris, plus quàm uoci dei, obediuit. Itaq; ue-
 tus ille Adam, à charitate, spe, fide excidens, se & posteritatem suam defraudauit, & lon-
 ge fecit à similitudine beatæ Trinitatis. ¶ Et e contra nouus Adam, reciprocis gradibus
 per fidem, spem, & charitatem nos reformauit, & ad eandem similitudinem dei, & omnis
 (ut iam dictum est) scriptura diuinitus inspirata ad hoc intendit, maxime autem siue ma-
 nifestius tres isti libri Salomonis. Quod (ut demonstramus) libet aliquantisper immorari,

Gene. 2.

Gene. 3.

Nouus Adā
nos regauit.

¶ Beo quod ait in parabolis, sapientia edificauit sibi domum, excidit co-
 lumnas septem, quodq; dominus possedit me initio viarum suarum,
 & cetera usq; cum eo eram cuncta componens & in paucis
 pio erat uerbum, omnia per ipsum facta sunt,
 unum & eundem habeat sensum.

Caput. XX.

PRæmissis paucis, quæ ad captandam attentionem, docilitatem, atq; beneuolen-
 tiam pertinent. Primus est actus in parabolis, mundare animam per doctrinā
 moralitatis, quatinus recipere possit mysteriū fidei, sic incipiendo. Fili mi si te
 lactauerint peccatores, ne acquiescas eis. Si dixerint, ueni nobiscū, insidiamur
 sanguini &c. quæ diligenter quis attendens, cito animaduertit, hanc eius esse intentionem
 quatinus mundetur uas à cæno peccati, siue ab amore seculi, ut possit præciosam recipere
 re substantiam fidei. Aliter em̄ non potest fieri. Hinc ipse dominus Iudæis dixit. Quo-
 modo potestis uos credere: qui gloriam ab inuicem accipitis, & gloriam quæ à solo
 deo est, non queritis? Quanto magis dicere poterat, quomodo potestis uos credere
 qui insidiamini sanguini, & absconditi stendiculas contra insontē, & dicitis, deglutiamus
 eū sicut infernus uiuentē, & integrū quasi descendentē in lacū, omnē præciosam substan-
 tiam reperiemus, iuxta illud, Hic est hæres, uenite occidamus eū, & nostra erit hæreditas.
 Et alibi Euangelista dicit. Ipse autē Iesus non credebat semetipsum eis, eo quod ipse nos-
 set omnes, & quia opus ei non erat, ut quis testimoniū perhiberet de homine. Ipse em̄ scie-
 bat quid esset in homine. Quia ergo non est locus apertus fidei, nisi prius uasa munda sint
 ab amore seculi, ab auaritia quæ est simulachroꝝ seruitus, cæterisq; uitijs criminosis, maxi-
 meq; à prudentia carnis quæ inimica est deo, & ab æstimatione sapientiæ secularis, quæ
 magis garrula laquacitas, quam sapientia debet nuncupari. ¶ Pulchre ab huiusmodi prius
 reuocat filium, quem uocare uult ad intellectum fidei, eandem sapientiam seculi fugien-
 dam esse clamans semel & iterum sub nomine meretricis, primo sic incipiens. Fauus
 distillans labia meretricis, & nitidus oleo guttur eius, Et iterum sic repetens. Dic sapi-
 entia, soror mea es, & prudentiam uoca amicam tuam, ut custodiat te à muliere extra-
 nea, & ab aliena, quæ uerba sua dulcicia facit. De fenestra enim domus meæ per cancel-
 los prospexi, & cætera usq;, multos enim penetrantes interiora mortis. ¶ Et quæ mi-
 sero modo, & in litera denotat mulieris meretricis odiosam procacitatem, & in my-
 sterio maxime delectatur ambitiosam atque uentosam mundanæ sapientiæ loqui-
 citatem: Tunc demum semetipsam credens his, à quibus audita est, & quorum ad-
 quisit ueniuentiam, iterum exclamans intra cætera dicit. Audite quoniam de rebus

Proter. 7.

Fides regre
ai in morali-
bus uirtutibꝝ
pæcor natam

Iohan. 5.

Match. 23.

Iohan. 2.

Ephe. 5.

Roma. 8.

Sapientia se-
cularis simila
meretricis.
Prouer. 7.
Ibidem. 7.

Sapientia dicit
na qualis est
le. & detestat

Prouer. 8.